»Буковина« выходитъ 1. (13.) и 15. (27.) кождого мѣсяця.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выноситъ:
на цѣлый рôкъ 3 зол. — кр.
» пôвъ року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

Поодинокй числа 15 кр.

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИСТРАЦІЯ »Буковины« находитъ ся въ Чернôвцяхъ (улиця Силеви ч. 7.) куды всѣ дописи адресувати належитъ.

ОБЯВЛЕНЯ и ПРИЛОГИ обчисляютъ ся якъ найдешевше.

Ч. 6. Чернôвцѣ, 15. Марта 1885. Рочникъ I.

ОТЪ РЕДАКЦІИ.

Симъ числомъ кôнчимо за Божою и ревныхъ Патріотôвъ помочію 1. кварталъ. Якъ до теперь, такъ и на дальше буде „Буковина“ честно и неустрашимо ôтпирати напады ворогôвъ, голосити кривды, а требовати правъ буковинского руского народа. Дякуючи всѣмъ вспиравшимъ наше письмо, просимо о ôтновленье предплаты, ширенье и моральну пôдпору „Буковины.“

НОВА ГИМНАЗІЯ.

При обрадахъ надъ буджетомъ т. е. надъ всѣма приходами и розходами австрійскои державы за рôкъ 1885, въ середу т. е. 11. Марта н. ст. въ думѣ державнôй зажелала комисія, котра укладала рахунокъ приходôвъ и розходôвъ державныхъ, абы ц. к. рядъ починивъ кроки, щобы подвôйнй клясы, якй ôтъ многихъ лѣтъ при черновецкôй гимназіи истнуютъ, перемѣнити на самостôйну нижшу гимназію и щобы на то въ слѣдуючôмъ вже роцѣ призначити потрѣбнй грошѣ.

За принятьемъ сего внесеня промовивъ п. Кохановскій посолъ изъ Черновець и доказувавъ що отворенье самостôйнои нижшои гимназіи въ Чернôвцяхъ необходимо потрѣбне; бо число ученикôвъ на черновецкôй гимназіи въ послѣднихъ рокахъ дуже зболшило ся и съ кождымъ рокомъ все збôльшае ся, такъ що черновецка гимназія що до числа ученикôвъ стоитъ на второмъ мѣстци межи всѣма австрійскими гимназіями. —

Пôсля выводôвъ сего посла було въ минувшôмъ роцѣ на черновецкôй гимназіи 832 ученикôвъ, а въ теперѣшнôмъ роцѣ збôльшило ся се число о 15 ученикôвъ. —

По щирôй промовѣ пана Кохановского принято се предложенье бôльшиньствомъ голосôвъ.

Теперь ходитъ тôлько о то, коли та нова гимназія въ Чернôвцяхъ заспуе ся. Розумѣе ся, що цѣла ся справа зависитъ ôтъ министра просвѣты, якъ се п. Кохановскій запримѣтивъ, и симъ еще не запоручено, що та гимназія въ Чернôвцяхъ вже и заспуе ся.

Пôдъ кождымъ взглядомъ дѣло основаня другои нижшои гимназіи въ Чернôвцяхъ тымъ важнѣйше для Русинôвъ, бо и Русины ся старають о основанье рускои гимназіи въ Кôцмани. Се старанье Русинôвъ датуе ся еще зъ 1870. рокôвъ и естъ тымъ бôльше оправдане, бо въ рускôй части Буковины нема доси анѣ однои середнои школы, наколи, якъ уже знаемо, въ румунскôй части Буковины суть ажь 3 середнй школи, а межи тыми одна румунска.

Зваживши що Русины найчисленнѣйшій народъ на Буковинѣ, то нѣхто не возьме Русинамъ за зле, если и они о свою руску гимназію ся старають. Тому то не можемо не застановити ся надъ буковинскою справою гимназіяльною. —

Въ Чернôвцяхъ есть пôсля спису душъ изъ 1880. року 45.000 жителѣвъ, межи котрыми естъ Нѣмцѣвъ и Жидôвъ зверхъ 20,000, Русинôвъ понадъ 8000, Полякôвъ такожь зверхъ 8000 душъ. — Пôсля сего

рахунку нема сумнѣву, що и ся друга гимназія, котру въ Чернôвцяхъ засновати ся мае, нѣмецка буде.

Въ Чернôвцяхъ але есть уже одна гимназія нѣмецка и теперь повстае пытанье, чи втора гимназія въ Чернôвцяхъ ôтповѣсть потребѣ буковинского народа и чи не есть властиво бôльша потреба, щобы заложено гимназію въ иннôмъ мѣстци Буковины н. пр. въ Кôцмани або въ Вижници. Передъ всѣмъ мусимо зазначити, що Буковина уже ôтъ 10 лѣтъ терпить ôтъ великого недостатку середнихъ школъ, а особливо гимназій. — Если застановимо ся надъ середними школами буковинскими и порôвнаемо ихъ число съ числомъ жителѣвъ Буковины, то увидимо, що майже на 38 миль въ квадратѣ и на бôльше якъ на 114 тысячь душь тôлько одна середна школа припадае. —

Еще гôршій рахунокъ выходить, если порôвнаемо число самыхъ гимназій съ числомъ душь на Буковинѣ: бо на просторонь бôльшу якъ 36 квадратôвыхъ миль а на 190 и пôвъ тысячь душь припадае тôлько одна однѣсѣнька гимназія. Другі краѣ стоятъ пôдъ симъ взглядомъ о много лѣпше якъ Буковина; бо н. пр. въ Силезіи, найменшôмъ австрійскôмъ краю, припадае одна середна школа на менше, якъ на половину буковинскихъ жителѣвъ. — Изъ сего видимо, що Буковина що до числа середнихъ школъ дуже занедбана. — На тôмъ терпятъ буковинскі люди въ загалѣ; бо не маютъ способности, щобы образувати своихъ дѣтей, а тому то универзитетъ, найвысша школа въ Чернôвцяхъ, мае дуже мало слухателѣвъ.

Зъ ôткиже врештѣ ôнъ ихъ возьме, коли такъ мало гимназій. — Щобы ся нашъ универзитетъ, котрый такъ много грошей рôчно коштуе, пôднявъ, потрѣбно конче, щобы ся на Буковинѣ нові гимназіи основали, а то въ тыхъ сторонахъ, де того конечно потрѣбно. Гимназіи въ Чернôвцяхъ, Сучавѣ и въ Радôвцяхъ, зъ котрыхъ рôчно разомъ до 60 студентôвъ выходить и на универзитетъ ся записуе, не въ станѣ нашъ универзитетъ залюднити.

Но не лише изъ сеи причины потрѣбно конче основаня новыхъ гимназій, але еще и тому, що черновецка гимназія, котра 14 професорôвъ, 11 суплентôвъ, 3 професорôвъ религіи и 8 побôчныхъ учителѣвъ числить, ôтъ многихъ лѣтъ переповнена, бо пересѣчно 800 ученикôвъ мѣстить. —

Чижъ можливо, щобы черновецка гимназія, котра завше до найлѣпшихъ гимназій въ Австріи числила ся, своѣй задачѣ цѣлькомъ ôтповѣла? Най собѣ учителѣ додаютъ працѣ, скôлько можутъ, трудно буде и найлѣпшимъ педагогамъ успѣхъ пожаданый осягнути: — при такъ великôмъ числѣ ученикôвъ не можливо имъ всѣ науки школьні удѣляти строго пôсля пляну наукового и кождого ученика згуста перепытати, що дуже важно. —

Пôсля сего всего ясна то справа, що нови гимназіи конче треба. Ходитъ тôлько о то, де еи найскорше треба чи въ Чернôвцяхъ, чи въ иннôмъ мѣстци Буковины. —

ДОПИСЬ ИЗЪ СЕЛА.

(Нашѣ кандитаты на пословъ.)

Що выборы до рады державнои уже за плечима, то знаемо не тôлько зъ нашихъ часописей, але видимо найлѣпше зъ того горячкового руху, якій починае будитись по селахъ нашого повѣту. Бѣда лишь тôлько, що рухъ сей не есть выпливомъ того національного самопôзнаня, якій стрѣчаямо въ подôбныхъ разахъ у иныхъ народôвъ, — намъ Русинамъ, сказати, до того ще досыть далеко — але есть се рухъ неприродный, выкликаный штучно заходомъ людей до того зовсѣмъ непокликаныхъ, котрі тримаючись засады „ловленя рыбы въ мутнôй водѣ“ туманятъ нашъ и такъ вже збаламученый народъ, обѣцюютъ ему золоті горы, а жадаютъ на разу ôтъ него тôлько тои малои дрôбницѣ: голосу выборцѣвъ на ихъ кандидатôвъ. — А вже які ті ихъ кандидаты для насъ щирі, то ажь сумъ побирае, неба бы намъ прихилили, кобы лишь самі змогли, не згадуючи вже о тыхъ дрôбницяхъ, які намъ напевно обѣцюютъ выклопотати, якъ зменшеня податкôвъ, меншого побору рекрутôвъ, грошевыхъ запомогъ ôтъ правительства, и Богъ тамъ знае, якихъ ще добродѣйствъ. Ажь не хоче ся простому чоловѣку вѣрити, ôтки наразъ взяло ся у него тôлько щирыхъ пріятелѣвъ, що то и непрошені самі приходятъ, щобы бѣдного простолюдина ущасливити!

Такихъ то щирыхъ пріятелѣвъ у насъ теперь передъ выборами чи мало; де не посѣй, тамъ ся вродятъ, а такй самй дороднй, що ажь душа радуе ся: не абы якй нибудь пôдпанки, але самй справедешнй паны, до котрыхъ бы иншимъ разомъ простому чоловѣку нiяково и приступити, не то що. —

Отъ примѣромъ и нашь теперѣшнiй панъ посолъ до Вѣдня, Др. Зота. Ôнъ нѣбы правда, що Румунъ, але намъ Русинамъ — а особливо теперь передъ выборами — такiй щирый, що не дай Господи; зъ его справозданя, яке складавъ недавно тому передъ своими выборцями въ Кôцмани, Вижници и Путиловѣ, довѣдали ся люди, кôлько то добра посолъ сей здѣлавъ для нихъ; (хоть злй люди инакше говорятъ) — а вже о его добрôмъ серцю переконавъ ся каждый, хто тôлько мавъ щастье, бути при оказiи, де то панъ посолъ не жалувавъ своимъ дорогимъ, хоть меншимъ, братямъ, анй стравы, анѣ трунку, абы тôлько показати свое привязанье до нихъ — мимоходомъ сказавши, щобы пригадати будучимъ выборцямъ, абы его и на дальше не забули покласти на посла, бо ему рôвно мило жити въ Вѣдни и съ великими панами. — Тотъ початокъ зробленый, за решту дбаютъ вже его заушники, — тй то хвалятъ и славословятъ нашого посла всюда такъ щиро, що гадавъ бысь, нема понадъ него нѣкого лѣпшого, якъ ôнъ не буде посломъ, то не буде и гаразду межи нами. —

Не менше славнымъ кандидатомъ на посла, и, якъ деякй люди оповѣдаютъ, навѣть чудотворнымъ есть панъ Василика Морарь, сынъ буковиньского митрополита. — Сей панъ есть вже посломъ до сойму буковиньского, и до того ще зъ руского становецкого повѣту, чомужь би ему теперь не стати тожь зъ руского повѣту посломъ до рады державнои. Тажь ôнъ прецѣнь у Вѣдни не заблудитъ, якъ отъ примѣромъ котрый зъ насъ заблудивъ бы, як бы, недай Господи, выбрали его въ послы. — Правду то кажутъ люди, що хто мае богато, забагае ще бôльше, такъ и съ симъ нашимъ чудотворнымъ кандидатомъ, бо що ôнъ чудотворный, то пôзнастъ каждый, хто довѣдае ся, що люди нашй о нѣмъ оповѣдаютъ. Кажутъ, що кôлька, чи тамъ кôльканацятъ людей десь зъ кôцманецкого, чи вижницкого повѣту, удало ся до нашого кандидата съ прошеньемъ, абы ôнъ, яко добрый пріятель пана барона Мустацы зъ Садагуры, до котрого тй люди мали якусь важну справу, постаравъ ся, справу ту для сихъ людей користно залагодити. Кандидатъ нашь не слухаючи навѣть добре людей, о що имъ ходитъ, веде ихъ до другои свѣтлицѣ, и заявляе, що такôй заразъ съ паномъ барономъ поговоритъ. По тôмъ приступае до стѣны, де бувъ незнаный и невиданый доси нашимъ людемъ прирядъ, почипае щось зъ нѣмецка говорити, и передае такôй заразъ и ôтповѣдь п. барона. — Якъ може и догадуютъ ся декотрй изъ письменныхъ читателѣвъ, прирядъ сей бувъ то такъ званый т е л е ф о н ъ, щось нѣбы телеграфъ, за помочiю котрого можна навѣть на бôльшй ôтдаленя — не то що зъ Черновець до Садагуры — съ другимъ чоловѣкомъ зрозумѣло поговорити, коли и у него есть такiй самый прирядъ. — Але звычайно люди нашй, котрй о сѣмъ прирядѣ и зъ роду не чули, здивували ся чимало, коли п. Морарь представивъ имъ цѣлу ихъ справу съ п. барономъ цѣлкомъ докладно, такъ якбы еи бувъ знавъ уже добре на передъ; каждый видѣвъ въ тôмъ якусь рѣчь незвычайну, правдиве чудо. Вправдѣ деякй зъ нихъ не хотѣли зъ разу сему чуду повѣрити, але коли одинъ зъ нихъ за дозволомъ пана Моряря самъ приступивъ до приряду и почувъ на власнй уха добре му знакомый голосъ пана барона, то и невѣрнй увѣрили; всѣ стали, якъ вкопанй, а деякй мякшого серця упали навѣть зъ великого зачудованя на колѣна и почали хрестити ся. Коли же имъ п. Морарь заявивъ, що ôнъ не тôлько съ паномъ барономъ зъ Садагуры, але съ всѣми панами баронами, а навѣть съ самыми министрами може черезъ сей прирядъ говорити, то всѣ почали величати пана Моряря незвыклимъ чудотворнымъ человѣкомъ, якого уже давно земля свята не носила. —

Чи панъ Морарь черезъ свое вставленье ся до пана барона помôгъ що нашимъ людемъ, не знати. але то певно, що помôгъ собѣ, бо якъ вже у насъ чути, хоче скористати зъ свои чудотворнои штуки и зачинае уже такъ черезъ тыхъ людей, котрй були у него, якъ також черезъ своихъ пріятелѣвъ (якъ же не мае сынъ Митрополиты мати пріятелѣвъ), котрй ему торôкъ допомогли до мандату на посла до сойму буковинского, приготовляти нашихъ выборцѣвъ, щобы его зъ рускихъ повѣтôвъ Кôцманя и Вижницѣ выбрали за посля до рады державнои, бо кажутъ, що якъ сей чудотворець намъ не поможе, то нѣхто вже бôльше намъ помочи не въ силѣ. —

Мы зъ нашои стороны не маемо вправдѣ нѣчого противъ сего, абы пана Моряря, яко чоловѣка незвыклого, выбрати въ послы, але думаемо, що лѣпше було бы и намъ и пану Морареви, колибы ôнъ лишивъ насъ въ

супокою, а схотѣвъ разомъ съ нашимъ теперѣшнимъ посломъ постарати ся о мандатъ на посла межи людьми собѣ ближшими, межи народомъ румунскимъ, де бы не менше, якъ и у насъ, мôгъ потрудити ся надъ добромъ свого такôй румунского люду; а то тымъ бôльше, що мы вже доста сытй зъ его пословапя до сойму буковынского — и що у насъ, славити Бога, суть вже люди свои, котрй, хоть правда не сыны владикъ и не чудотворцѣ, але за то щирй патріоты, що простымъ способомъ зможутъ и схотять для насъ бôльше доброго здѣлати, якъ всѣ непокликаны кандидаты. — У насъ на то и е товариство „Руска рада", абы выбрало намъ въ порозумѣню съ нашими ôтпоручниками ôтповѣдного кандидата на посла до Вѣдня, а симъ двомъ и всѣмъ иншимъ непокликанымъ кандидатамъ скажемо коротко: „швець знай свое шевство, а въ кравецтво не мѣшай ся!"

ИЗЪ ДУМЫ ДЕРЖАВНОИ.

Буджетъ вже рѣшеный въ палатѣ послôвъ а до кôнця Марта мае бути залагодженымъ въ палатѣ панôвъ. — Президентъ Смолька прискоряе нарады въ палатѣ послôвъ, де два разы на день ôтбуваютъ ся засѣданя, щобы еще передъ великодними святами залагодити предложенье о сѣвернôй желѣзници, законъ о динамитѣ и иншй малй предложеня.

При нарадѣ надъ буджетомъ министерства просвѣты принято внесенье посла Кохановского: „Взывае ся правительство, щобы постарало ся о перетворенье паралельныхъ клясъ черновецкои гимназіи на осôбну гимназію, и щобы въ сѣй цѣли при буджетѣ слѣдуючого року внесло ответне предложенье."

Пос. Розеръ внѣсъ, щобы возвати правительство, щобы знесло або обмежило малу лотерію.

Заступникъ правительства заявивъ, що лотерію знести можно доперва тогды, коли недобôръ изъ буджету усуне ся. (Лотерія приноситъ державѣ около 8 милионôвъ чистого доходу). —

Пос. Шеффель, говорячи о податку грунтовôмъ, сказавъ, що австрійскій податокъ занадто великій, бôльшій якъ въ якôй нибудь другôй державѣ. Що до министерства рôльництва пос. Сальмъ выказувавъ темнй стороны предложенои правительствомъ новелѣ цловои, котра находитъ ся въ комисійнôй нарадѣ.

Се предложенье внесене въ порозумѣню съ угорскимъ правительствомъ, — есть вымѣрено противъ пôдвысшеня цла въ Нѣмеччинѣ и Франціи и мае на цѣли, обезпечити противъ заграничнои конкуренціи такй австрійскй продукта, котрй якъ н. пр. тлустости, продукта волнянй и бавелнянй найбôльше терпять ôтъ довозу заграничного именно нѣмецкого и французкого. По мнѣнію посла Сальма заведенье цла ввозового пошкодитъ и земледѣлію и промыслу австрійскому, бо сусѣднй державы, котрыхъ продукта не будутъ могли черезъ цла ввозити ся до Австріи, не позволятъ,щобы австрійскй продукта до нихъ ввожено; они заключатъ межи собою угоды, у себе наложатъ цла на австрійскй продукта, выключать австрійску продукцію ôтъ заграничного торгу. Збôже не буде ввозити ся но и небуде вывозити ся, земледѣліе прото не зыскае на ôтбытѣ и не пôднесе ся. Австрійскій промысловець не буде мôгъ продати своихъ выробôвъ, не буде мати чимъ заплатити робôтника, робôтникъ не буде мати за що купити хлѣба ôтъ рôльника, а рôльникъ при своѣмъ збôжу, котрого незможе продати, остане бѣднымъ.

Новеля ся прійде пôдъ обраду палаты доперва по святахъ.

Въ понедѣлокъ 23. Марта начала ся въ палатѣ послôвъ нарада надъ предложеньемъ о пôвнôчнôй желѣзници. Бôльшôсть комисіи вноситъ, щобы продовжити сѣй желѣзницѣ концесію, застерегаючи державѣ право купленя еи. Меншôсть предкладае, щобы надъ симъ внесеньемъ перейти до дневного порядку и возвати правительство, щобы предложило внесенье о закупленю тои желѣзницѣ.

Уставу обмежаючу роботу дѣтей потвердивъ цѣсарь. Въ комисіи для закону о соціялистахъ рѣшено перервати обрады надъ симъ закономъ, а предложити палатѣ яко окремый законъ лишь ту часть правительственного предложеня, котра каже, що злочинства анархистичнй не належатъ до суду присяжныхъ.

ДРÔБНЙ ВѢСТИ.

(Христосъ воскресъ!) Симъ чаруючимъ словомъ небавомъ витати буде Русинъ Русина. Желаемо вамъ, братя, дôждати въ щастю, здоровю праздника пасхи, почути святыхъ слôвъ: Христосъ воскресъ! О давъ бы Всевышній, щобъ и нашъ буковинскій народъ рускій воскресъ до нового житя духового.

(Рубрику: Буковынскй товариства рускй) помѣстимо за для браку мѣстця въ слѣдуючôмъ числѣ.

(Драматичне товариство) въ Черновцяхъ устроило 12. с. м. въ память 1. роковинъ свого основаня муз.-декл. вечерокъ, о чôмь напишемо въ 7. числѣ обширнѣйше.

(Руске Товариство Педагогичне) въ Львовѣ завѣдомило редакцію „Библіотеки для молодежи,“ що предложитъ еи книжочки нгалцкôй ц. к. радѣ школьнôй краевôй съ внесеньемъ, щобы ихъ удобрила яко способнû для библіотекъ школъ народныхъ и на премін для школярôвъ. —

(До Митрополита Сембратовича и Епископа Пелеша), котрыхъ минувшого тыждня витали галицкû товариства рускû, выслали и тутешнû гр. к. прихожане гарнû адресы.

(Черновецка академична молодѣжь) приготовляе праздникъ першого десятилѣтія университету Францъ-Іосифа. — Румунскû студенты требовали, щобы на презеса комитету праздничного выбрати Румуна, тому уперлась единодушно славянско-нѣмецка бôльшôсть и выбрала сеніора всѣхъ студентôвъ п. Шилинга на предсѣдателя; Румуны ôттягнулись черезъ то ôтъ спôльного удѣлу.

(Концертъ паннôвъ) Ванды и Ядвиги Булевскихъ, котрый ôтбувъ ся 22. Марта н. ст. 1885. въ сали товар: „Армонія“ въ Черновцяхъ удавъ ся прехорошо. Жаль тôлько що публики не тôлько зôбрало ся, якъ сего сподѣвати ся було можна. Панны Булевскû суть артистками, якихъ рѣдко лучае ся Черновецкôй публицѣ бачити, они чаруютъ слухача своею прехорошою глубоко ôтчутою игрою, особливо впроважала въ восторгъ публику панна Ядвига Булевска своею игрою на скрипкахъ. — Зъ причины обмеженого мѣстця въ нашôй часописи неможемо обширно подати справозданье зъ сего вечерка — але поручаемо якъ найгорячѣйше мѣстностямъ, куда сіи артистки, правдива честь всеи славянщины, загостятъ — а переконаютъ ся всѣ що нашû слова, суть безъ пересады.

(Галицкû пѣвцѣ церковнû) радятъ надъ полѣпшеньемъ своѣй долѣ; не пошкодило бы и нашимъ буковинскимъ зôбрати ся и порадити ся, якъ бы пôднести своû незавидный станъ матеріяльный.

(П. Чеховскій), суплентъ гимн. въ Радôвцяхъ зробивъ минувшого тиждня квалификаційный испитъ.

(П. И. Харжевскій) именованый офиціяломъ магистрату черновецкого.

(Рускû студенты), уряджуючû що року вандрôвки, маютъ, якъ зачуваемо, сихъ вакацій загостити до Черновець. Панове студенты могутъ бути певными, що такъ черновецка, якъ и вся буковинска руска публика прійме ихъ радо.

(І. руске драматичне товариство) въ Чернôвцяхъ именувало нашихъ драматичныхъ писателѣвъ О. проф. Изидора Воробкевича и п. Осипа Федьковича своими почетными членами.

(Аба Штайнеръ), черновецкій богатый фабрикантъ помершій передъ тамтого тыждня, записавъ 12 тысячь зол; на дôмъ для пôдкиненыхъ дѣтей, 6 тысячь зол. на запомогу для бѣдныхъ прымысловцѣвъ, а 4 тысячѣ зл. на стипендіи для бѣдныхъ ученикôвъ школы реальнои безъ рôжницѣ обряду и народности. Оставивъ ôнъ такожь суму, изъ котрои наростки маютъ выплачуватись на щорôчну службу божу въ жидôвскôй божници и въ христіяньскôй церквѣ. Штайнеръ бувъ жидъ.

(Нова Читальня) мае отворити ся въ Слобозіи- Раранчу. Статуты поданû уже правительству до потверженя. Желаючи раранецкимъ братямъ- селянамъ щастливого розвою ихъ користного почину, записуемо тутъ сей многоважный знакъ лѣпшои будучности нашого народа, котрый не тôлько що безъ помочи сельскои интелигенціи, котра съ немногими вынятками просвѣтою народною зовсѣмъ не турбуе ся, але навѣть мимо рôжныхъ завзятыхъ ворогôвъ нашого бѣдного, бо цѣлкомъ опущеного народа, пне ся до просвѣты. Закладайте, братя- селяне читальнѣ, то перша дорога до щастя вашого и вашихъ дѣтей; а що читальнѣ для насъ користнû, то видно изъ того, що шинкарѣ и другû пявки народнû противнû читальнямъ. Еще разъ завзываемо васъ: „Учѣте ся, братя милû, думайте, **читайте**!“

(Конкурсы). При гимназіи въ Сучавѣ потрѣбно одного учителя филологіи, а одного для нѣмецкого языка и для филологіи. При реальнôй школѣ въ Сучавѣ потрѣбно учителя французкого языка. Терминъ для подань о всѣ 3 мѣстця до 15 л. Апрѣля с.р.

(Новый окружный судъ) въ Сучавѣ начне свою дѣяльнôсть 1. л. Септемврія с. р. Обсадженье мѣстць мусить отже небавомъ послѣдувати. Президентомъ сего суду мае, якъ слухи ходятъ, бути совѣтникъ черновецкого суду краевого Дръ Зота.

(Тютюнъ) мае небавомъ зновь о 15 процентôвъ подорожѣти; не знати, чи нашъ министеръ финансôвъ куритъ? Здае ся, що нѣ.

(Въ школьнômъ выдѣлѣ) думы державнои рѣшено, щобы при кождôй школѣ або бувъ осôбный учитель религіи, або щобы була установлена нагорода для тыхъ, що учатъ религіи; до теперь платили учителѣвъ религіи изъ религійныхъ фондôвъ, ôтъ теперь мали бы громады сй выдатки поносити, що и стане ся, если згодитъ ся на то дума державна.

(„Кобзарь.") Пôдъ такимъ именемъ появитъ ся небавомъ во Львовѣ зборникъ рускихъ пѣсней на 4 мужескй голосы, котрый обнимати буде 10 печатаныхъ аркушôвъ. Наша редакція, якъ и всѣ другй рускй принимаютъ предплату на „Кобзаря," котра выноситъ тôлько 1 зол.

(Гр. к. братство) въ Чернôвцяхъ запросило п. Горецкого для обученя гр. к. молодежи церковного спѣву изъ нотъ. — Досыть велике число дѣвчатъ, мущинъ і хлопчикôвъ учатъ ся сего спѣву, въ чôмъ хорошо въ передъ поступаютъ; цѣкаво такожь почути, въ якій особливый, занимаючій и приступный спосôбъ п. Горецкій науку спѣву и нотъ удѣляе.

(Ніксъ русішь!) Сими днями мавъ одинъ тутешній рускій мѣщанинъ дѣло въ черновецкôмъ староствѣ. На руску промову сего пана пустивъ ся до него съ обуреньемъ якійсь п. Неделко принадлежавшій, якъ зачуваемо, недавно тому до товариства рускихъ академикôвъ, жадаючи, щобы ôнъ по руски не говоривъ. Если бы не згамувавъ бувъ п. конц. Томащукъ розъяренье п. Русоѣда, булобъ оно не хорошо закôнчилось. Есть то, о скôлько знаемо, першій припадокъ, що въ буковинскôмъ урядѣ позволивъ собѣ урядникъ наладати на руску мову. Чи не знае сей панъ уже, що на Буковинѣ суть и Русины? Если нѣ, то най перечитае собѣ роспоряджене урядове дотычно буковинскихъ краевыхъ языкôвъ. Радй бы мы знати, якъ розмовляе п. Неделку съ людми майже самыхъ тôлько рускихъ громадъ черновецкого повѣту. Надѣемо ся, що п. староста Гормузаки дасть своему пôдчиненому ôтповѣдну лекцію — але не языкову. Честь пану мѣщанину боронившому неустрашимо право руского языка! Не даваймо доптати чужимъ ногамъ нашй найсвятѣйшй чуства!

(„Лишѣтъ Русинôвъ въ супокою!") Нечуване забуренье сталось минувшого тыждня въ Вѣденскôй думѣ державнôй. Посолъ, Кноцъ нарѣкавъ остро на то, що Нѣмцѣвъ утискаютъ. Ôнъ сказавъ: „Хотятъ изъ насъ Нѣмцѣвъ зробити рабôвъ Славянъ, понижити, пасъ якъ то дѣе ся съ Русинами." На се слово скочивъ до него галицкій посолъ, рускій перекинчикъ, Черкавскій Юліянъ, здоймивъ кулакъ и закричавъ: „Оставьте Русинôвъ въ супокою!" На таку грозьбу збѣгли ся депутаты, повставъ великій крикъ и мало браковало, а прійшло бы было може и до бôйки. Такого колоту наробили правдивй слова, що насъ Русинôвъ утискаютъ и угнетаютъ. Нашй вороги хотятъ, щобы насъ другй „оставили въ супокою", не будили, не отворяли нашому народу очи, абы ôнъ не прокинувъ ся изъ свого твердого сну, не побачивъ, що всѣ, а всѣ народы австрійскй пануютъ, а мы одни бѣдуемо, безправнй, пониженй. Тому то отже нема для насъ вышшихъ школъ, щобы мы супокôйно спали, а не прозрѣли кривды, якй намъ чинятъ зо всѣхъ сторôнъ; щобы мы не затребовали нашого права, кажутъ нашй вороги: Лишѣтъ Русинôвъ въ супокою!, а той супокôй, то сонъ, то смерть.

(Конфиската.) Ахъ, то такъ гарно бути мало, лишь шкода, що ся не удало! — По внесеню, властиво денунціяціи, о котрôй мы въ 5. числѣ споминали, забравъ п. Фляшь дѣтемъ школьнымъ книжочки „Рускои Бесѣды;" сумно звѣстный авторъ „Gutachten-а" о рускôй граматицѣ Партыцкого, котрый мимо того, що не умѣе по руски „нѣ читати нѣ писати, бувъ задумавъ рецензентомъ стати," сподѣвавъ ся, здае ся, разомъ съ другимъ знатокомъ и возвеличителемъ руского языка п. Соколяномъ вынайти може въ тыхъ книжочкахъ якйсь „unerlaubte Lesefrüchte," а то бы особливо въ теперѣшнôй хвили придати ся могло; та щожь коли ся не удало. Доки выпечатае ся „Gutachten" п. Фляша et Comp. о тыхъ книжкахъ, прошено насъ, щобы мы запитали ся черновецку ц. к. раду школьну 1. Чи знае она, що сей „мужъ закону" посылавъ дѣтей пôдъ часъ науки по тй книжки. 2. Чи зволитъ дх. рада. школьна зарядити, щобы вельможный противъ другихъ заѣло строгій п. директоръ не позбавлявъ на будуче ученикôвъ науки.

ÔТОЗВА.

Пôдписанй взяли собѣ за задачу, заняти ся зôбраньемъ и выдрукованьемъ пѣсень и пôдручникôвъ потрѣбныхъ до розвою нашого спѣву и въ протягу 10 мѣсяцѣвъ появитъ ся 1-шій выпускъ нашого выданя, „Боянъ" т. е.

збôрникъ рускихъ квартетôвъ для мужескихъ хорôвъ въ обьемѣ пяти аркушѣвъ великои шѣснатцятки въ партитурѣ, зброшурованый, зъ друкарнѣ Ст. Р. Піонткевича въ Перемышли. Зъ початку будутъ помѣщенй спѣвы народнй, а по нихъ слѣдувати будутъ найзнаменитшй творы нашихъ рускихъ композиторôвъ. Предплата на 1. выпускъ „Бояна" выноситъ вразъ съ пересылкою 1 зр. 20 кр. Цѣна по выдрукованю значно пôднесе ся. Чіе серце бье горячо для справы народнои, для славы рускои пѣснѣ и народа, зволитъ намъ прійти въ помôчь такъ съ добровôльными жертвами на тую цѣль якъ и съ предплатою на 1. выпускъ „Бояня", которого 1. аркушь вже печатае ся въ Перемышли. Жертвы и предплату належитъ посылати або въ простъ на руки В. Матюка або посередствомъ рускихъ газетъ, выходячихъ у Львовѣ. Всякй жертвы и предплаты оголошуватись будутъ въ газетахъ. — Сповняючи лишь обовязокъ нашь въ поданю помочи заложенымъ хорамъ, маемо повну надѣю, що гадка наша радо буде принята рускими серцями и що кождый по своѣй силѣ подасть помôчну руку до осягненя нашои цѣли.

Викторъ Матюкъ.
Максимъ П. Кэпко.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ДНѢСТРОВЙ КРУЧѢ.

Повѣсть изъ руского народного житя на Буковинѣ.

(Написавъ Осипъ Федьковичь.)

V.

Се дѣялось заразъ по зеленыхъ святахъ, а на Петра мало бути весѣля, такъ оба сваты собѣ урадили. — Тымъ часомъ баба Гапа трохи не що-днины до насъ прибѣгала, нѣбы то де що порадитись, або чого тамъ позычити, або такôй такъ ôтвѣдати. — А чудата се баба собѣ у страха була, неначе та сотона!... що страшна, що суха, ротъ ôтъ одного уха до другого якъ у вороны, одно плече и одинъ клубъ вышшій ôтъ другого, очи каправй, зубы якъ граблѣ, ноги довгй-предовгй якъ у бузька, а то такъ, що якъ крокъ ступитъ, то тобѣ треба три; а якъ собѣ ще бувало гирбу на короткôмъ цибусѣ закуритъ, та на голову турецкій фезъ убере, то вже тобѣ и три ночѣ ме снитись, не то що. — А якъ бувало до насъ прибѣжитъ, то неначе то фуркало увезды шатне ся: и въ хатѣ ѣй повно, и въ свѣтлици, и въ коморѣ, и межи курьми, и межи качками, лишь межи трюхи боялась, бо старый индикъ якъ разъ зъ неи фезъ ухопивъ, то мы всѣма ледви ôтдоймили. — А якъ улетитъ бувало въ хату, то вже и на старôй Оманисѣ ручникъ поправляе, и на Маруси коралѣ перевязуе, и мене кулакомъ штовхне, и съ котомъ цѣлюесь, и таке залопотитъ, що хата жужмомъ пôйде, а Оманиха або въ огородъ утече, або до пасѣки пôйде, або де нибудь, абы лишь ôтъ бѣды спастись.

Такъ она и однои суботы до насъ прилетѣла якъ сорока, а скоро Оманиха выйшла зъ хаты, такъ она зарахъ до Марусѣ въ ухо:

„Тимофій выйшовъ! —"

Маруся такъ и стрепенулась! . . .

„„И дежь ôнъ? —"" пытае.

„За Хрестаремъ коло днѣстровои кручѣ тебе завтра по полудню дожидати ме; — завтражь недѣля, отже выпросись у старои, та прійди туда съ Настевъ. — А хоть стара бы и не пустила, а ты однако прійди, бо ôнъ тебе буде ждати! —"

На се увôйшла Оманиха въ хату, а Гапа заразъ до неи такъ и прискипалась:

„Голубко, любко, зазулько! — якйжь, то вже ягоды зродили пôдъ Хрестаремъ! . . . якъ волоскй горѣхи! . . ."

„„Я ихъ ще сего лѣта и не видѣла . . ."" каже Оманиха, а Маруся заразъ похопила:

„Я, мамо, пôйду завтра пополудню съ Настевъ, тай наберемо! — Добре, мамо? —"

„„А яжь бороню? —"" каже Оманиха. — „„лишь абы васъ не покортѣло купатись, бо хрестаревй кручѣ поганй безоднѣ, вже не одного чоловѣка приссали до дна, що и нынѣ пощоку зъ него нема. — А тй потопленики, кажутъ, чатуютъ на живй люди, абы ихъ у свое товариство загорнути! . . .""

„Та цуръ имъ!" кажу я, — „хѣба мы не купаемось що днины у нашôй млинѣвцѣ, абы насъ мало у поганй кручѣ кортѣти? —"

„„Вода свою жертву правитъ,"" каже далѣй Оманиха. — „„Та абы васъ також не кортѣло, на той Хрестарь лѣзти, бо то скала погана, непевна, головна, нависла надъ самовъ кручевъ Днѣстра, неначе то она хоче кождои хвильки у безодне плесо штрикати!..""

„Най собѣ штрикае здорова," кажу я, „а намъ до неи яке дѣло? — Отъ погуляемо собѣ годинку, наберемо ягôдъ, тайззагодѣ домôвъ! —"

„„А знаете, дѣти,"" проводитъ Оманиха далѣй, — „„по чому ту жасну скалу Хрестаремъ назвали? — по тыхъ хрестахъ безъ

рахубы, що люди по шпиляхъ, та маковицяхъ понакладали. — Бо бувало, якъ хто у кручахъ утоне, то люди заразъ и хрестъ святый на якôмъ тамъ нибудь шпили поставятъ. — На рештѣ не стало вже де и хресты класти, — отже и залишили тоту установу, хоть спôсля того хто знае кôлько тамъ ще душь потонуло! . . . Вѣчная имъ память! . . .“ “

„Безъ похорону! . . .“ жалуе Маруся.

„„Безъ трунвы и безъ ямы! . . .“ “ каже Оманиха, утераючи слезы, — бо зъ пôдъ дна кручѣ нѣхто ще и кôсточки ихъ не добувъ! . . .“ “

На се надôйшовъ старый Оманъ; усе втихло, навѣть Гапа не крутилась богато, а-ле — моргнувши на Марусю — повѣялась домôвъ.

VI.

Доки се у Омановôй хатѣ дѣялось, то у Клѣщуковôй иншѝ речѣ велись, зовсѣмъ иншѝ. — Старый Клѣщь сидитъ собѣ конець стола та люльку куритъ, а Никифôръ на припѣчку невôдъ лагодитъ, тай самъ до себе усмѣхаесь.

„Гмъ,“ каже Клѣщь по хвили, вытрясаючи попѣвъ зъ люльки, — „Тимофій Соболь выйшовъ сегодни на ôсмь день на урльопъ. — А гарный хлопакъ зъ него выбравсь, нѣщо й казати: — Мôгбы менѣ за дружбу бути! —“

„„Маруся бы анѣ разъ не гнѣвалась!“ “ каже Никифôръ смѣючись.

„Якто Маруся?! —“ крикнувъ Клѣщь съ офукомъ, — „Хѣба Соболь до неи яке дѣло мае?! —“

„„То вы не знаете, що они обое уже давно кохаютъ ся?! — Ха ха ха! . . . Гарный зъ васъ двôрникъ, коли и те не знаете, що вже и воробцѣ по стрѣхахъ цвиринькаютъ! — Ха ха ха! . . .“ “

„Брешешь, шибенику! ! ! —“ крикнувъ Клѣщь, скочивши зъ лавы якъ опареный, — „се неправда! ! ! —“

„„Най буде про мене и неправда, а менѣ що до того? — Але я що знаю — то знаю! . . .“ “

„А тыжь менѣ чому се давно не сказавъ повѣшенику ты одинъ, нѣчо доброго?! — Таже ты знавъ, що я Марусю хочу брати! —“

(Конець слѣдуе.)

ХРИСТОСЪ ВОСКРЕСЪ!

„Распни Его, Ôнъ виноватый,
Распни, распни!“ оттакъ горлали
Завзятѝ душѣ й перестали,
Ажь засудивъ Его Пилатій.
И загребли Спасителя,
Ба й каменемъ ще привалили
И думали, що вже убили
Народови учителя.
Такъ вороги просвѣты, правды
Задумали и учинили
И напередъ уже числили
Дохôдъ изъ людской крови, кривды.
Такъ рôдныхъ братѣвъ правду, волю
Задумали убрать въ кайданы,
Горлали гордо: „Ну, най втсане
Той, що прирѣкъ вамъ лѣпшу долю.“
И сталось чудо надъ чудами;
Бо правды свѣтло величаве
Заблисло й племя то лукаве
Побило своими лучами.
Прорвались адовѝ оковы,
Котрѝ народъ давили тяжко,
И стало чорнымъ душамъ важко,
Зжахли ся всѣ тѝ людскѝ совы:

Бо Сынъ небесъ,
Христосъ воскресъ!

*
* *

Тебе такожь, народе рôдный,
Давили давными вѣками,
Пекли огнемъ, сѣкли мечами,
А ты терпѣвъ, народе бѣдный,
Переболѣвъ тыхъ кривдъ чи мало?
За рôдну мову и за вѣру
Изпивъ до дна мукъ повну мѣру,
Ажь диво ôтки силъ тыхъ стало.
Якъ зъ за цѣсарского закону
Скôнчилось горе, задумали
Ворожѝ силы, щобъ мы спали,
Твердымъ сномъ спали ажь до скону;
До того сну нôчнѝ намъ птицѣ
Солодкѝ пѣсеньки спѣвали,
Казки казали, колысали
И додавали нежурницѣ.
И мы заснули й довго спали,
А пôдъ тотъ часъ тѝ хищнѝ птахи
Забрали намъ послѣднѝ лахи,
Лише два скарбы намъ остали:
Скарбъ имени и руской мовы,
И то еще хотятъ намъ взяти,
Ба, мы бо вже не хочемъ спати;
Почуйте тожь вы, хитрѝ совы;

Сонъ смертный щезъ,
Народъ воскресъ!

Омелянъ Олексôвъ

Выдае и за редакцію отвѣчае: Осипъ Ю. Городинкій-Федьковичъ. Зъ печатнѣ Г. Чоппа.